

Bantrafik 2010 Beskrivning av statistiken

Bantrafik 2010 Beskrivning av
statistiken

Trafikanalys

Adress: Sveavägen 90

113 59 Stockholm

Telefon: 010 414 42 00

Fax: 010 414 42 10

E-post: trafikanalys@trafa.se

Webbadress: www.trafa.se

Ansvarig utgivare: Brita Saxton

Publiceringsdatum: 2012-06-21

Bantrafik

Beskrivning av statistiken

I denna beskrivning redovisas först administrativa och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten.

Innehåll

Bantrafik	1
A Allmänna uppgifter	5
A.1 Ämnesområde	5
A.2 Statistikområde	5
A.3 SOS-klassificering	5
A.4 Statistikansvarig.....	5
A.5 Statistikproducent	5
A.6 Uppgiftsskyldighet.....	5
A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter.....	6
A.8 Gallringsföreskrifter.....	6
A.9 EU-reglering.....	6
A.10 Syfte och historik	6
A.11 Statistikanvändning.....	7
A.12 Uppläggning och genomförande.....	7
A.13 Internationell rapportering	7
A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar	7
B Kvalitetsdeklaration	8
B.0 Inledning	8
B.1 Statistikens innehåll	8
Statistiska målstorheter.....	8
<i>Objekt och population</i>	8
<i>Variabler</i>	9
<i>Statistiska mått</i>	9
<i>Redovisningsgrupper</i>	9
<i>Referenstider</i>	9
Fullständighet	9
B.2 Tillförlitlighet.....	9
Tillförlitlighet totalt	9
Osäkerhetskällor.....	10
<i>Urval</i>	10
<i>Ramtäckning</i>	10
<i>Mätning</i>	10

	<i>Svarsbortfall</i>	10
	<i>Bearbetning</i>	11
	<i>Modellantaganden</i>	11
	Redovisning av osäkerhetsmått.....	11
B.3	Aktualitet.....	11
	Frekvens.....	11
	Framställningstid.....	11
	Punktighet.....	11
B.4	Jämförbarhet och sam användbarhet.....	11
	Jämförbarhet över tiden.....	11
	Jämförbarhet mellan grupper.....	11
	Samanvändbarhet med annan statistik.....	12
B.5	Tillgänglighet och förståelighet.....	12
	Spridningsformer.....	12
	Presentation.....	12
	Dokumentation.....	12
	Tillgång till primärmaterial.....	12
	Upplysningstjänster.....	12

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Transporter och kommunikationer

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Bantrafik

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS): Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet: Trafikanalys
Postadress: Sveavägen 90, 113 59 Stockholm
Besöksadress: Sveavägen 90, 113 59 Stockholm
Kontaktperson: Johan Bjurström
Telefon: 010 - 414 42 14
Telefax: 010 - 414 42 10
E-post: fornamn.efternamn@trafa.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet: Trafikverket
Postadress: Box 538, 651 12 Karlstad
Besöksadress: Köpmannagatan 2 A-B, 651 12 Karlstad
Kontaktperson: Lars Sjöberg
Telefon: 010 – 123 31 10
Telefax:
E-post: statistical.service@trafikverket.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgifter hämtas från:

- Företag som bedriver järnvägs- spårvägs- och tunnelbanetrafik eller angränsande verksamhet.
- Länsstrafikhuvudmän.
- Infrastrukturförvaltare.

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001:99), förordningen om den officiella statistiken (SFS 2001:100) och Trafikanalys föreskrifter (TRAFAFS 2012:3).

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). På statistikområdet finns särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

I enlighet med EU-förordningen kommer avidentifierade uppgifter att överföras till EU:s statistiska databaser. Uppgifter som lämnas till EU är sekretesskyddade enligt EU-förordning EG nr 223/2009.

A.8 Gallringsföreskrifter

Trafikanalys, och tidigare SIKA, har i egenskap av statistikansvarig myndighet arkivansvar för undersökningen sedan 1 juli 1994.

A.9 EU-reglering

Statistiken regleras enligt EU-förordning EG nr 91/2003 om järnvägstransportstatistik, som trädde i kraft den 16 december 2002 samt EU-förordning EG nr 1192/2003 om ändring av EG 91/2003. Därefter har förordningen kompletterats med EG 332/2007 om tekniska anvisningar för överföring av järnvägstransportstatistik och EG 105/2007 om ändring av EG 1059/2003 om inrättande av en gemensam nomenklatur för statistiska territoriella enheter (NUTS).

A.10 Syfte och historik

Statistiken redovisar utrikes och inrikes järnvägs- spårvägs- och tunnelbanetrafik, transporter, materiel, infrastruktur m.m. och dess utveckling. Syftet är att ge underlag för analyser av problem, åtgärder och dess effekter.

Före 1953 redovisades uppgifter om enskilda järnvägar i Allmän Järnvägsstatistik. Denna publikation upphörde 1953 och ersattes av en översikt över statens och enskilda järnvägar med titeln Sveriges Järnvägar (årgångarna 1862 - 1910 utgavs som bidrag till Sveriges officiella statistik). Denna publikation upphörde år 1999.

År 2000 förändrades förutsättningarna för framställning av statistik över järnvägssektorn. De två viktigaste förändringarna var att det år 2000 tillkom nya större tågoperatörer samt att SJ upphörde som statligt affärsverk vid årsskiftet 2000 - 2001. Förändringarna medförde att det inte längre fanns förutsättningar att särredovisa enskilda järnvägsföretag enligt tidigare mönster. Dessutom beslutades att rapporten även skulle omfatta spårvägs- och tunnelbanetrafik.

Järnvägar omarbetades utifrån dessa förutsättningar och titeln ändrades till Bantrafik. Första utgåvan är Bantrafik 2000 - 2001

Fram till och med 1992 års utgåva av Sveriges Järnvägar ansvarade Statens Järnvägar (SJ) för den officiella järnvägsstatistiken. Detta ansvar övergick från och med 1993 års utgåva till SIKA och från och med 2009 års utgåva till Trafikanalys.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken används både för att få en bild av utvecklingen inom järnvägssektorn och för att göra jämförelser med andra trafikslag.

Användarna är bland annat Trafikanalys, Trafikverket, transportnäringens branschorganisationer, departement och myndigheter, järnvägsföretag, media och allmänheten.

A.12 Uppläggning och genomförande

Trafikanalys samlar, med hjälp av Trafikverket, på årsbasis in data från tågoperatörer, länstrafikhuvudmän, infrastrukturförvaltare och andra företag knutna till sektorns verksamhet. Undersökningarna är totalundersökningar.

Antalet uppgiftslämnare var år 2011 strax över 50 stycken.

Först fastställs populationen för det aktuella året. Underlag till detta fås dels från Trafikanalys och Trafikverkets omvärldsbevakning och dels genom underhandskontakter med marknadens aktörer.

Därefter tas individanpassade frågeformulär fram. I takt med att besvarade frågeformulär inkommer kvalitetskontrolleras uppgifterna. Detta sker genom rimlighetsanalyser där utfallet går igenom tågssystem för tågssystem. Därefter sammanställs allt underlag till totalsiffror för riket. Därefter görs samma kontroll återigen kompletterat med omvärldsjämförelser. Med omvärldsjämförelser avses avstämningar med andra branscher. Större eller icke förväntade förändringar av transportererna inom en bransch måste gå att förklara med förändringar inom den näringen för att vara acceptabla. Efter avslutad kontroll fastställs siffrorna för aktuellt år.

A.13 Internationell rapportering

Rapportering genomförs till Eurostat i enlighet med Kommissionens förordning (EG) nr 91/2003 samt förordning nr 1192/2003.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Det finns idag inga planerade förändringar.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Detta avsnitt utgör en kvalitetsdeklaration av undersökningen. En kvalitetsdeklaration har som ambition att beskriva olika moment i undersökningen på ett sådant sätt att en användare av statistiken har möjlighet att bilda sig en uppfattning om kvaliteten.

Statistiken om bantrafik skall beskriva järnvägssektorns tillstånd och utveckling (inklusive spårväg och tunnelbana). Statistiken omfattar infrastruktur, aktiva företag, fordon, trafik och transporter. Statistiken sammanställs av Trafikanalys tillsammans med Trafikverket och publiceras av Trafikanalys i elektronisk form på Trafikanalys hemsida.

Denna kvalitetsdeklaration följer kapitelindelningen i skriften "Kvalitetsbegrepp och riktlinjer för kvalitetsdeklaration av officiell statistik" av SCB i serie Meddelande i Samordningsfrågor 2001:1(MIS).

B.1 Statistikens innehåll

Statistiska målstorheter

Statistiken ska primärt beskriva verksamheten med järnväg, spårväg och tunnelbana i Sverige. Statistiken redovisar infrastrukturens utformning och trafiken på denna fördelad på person- och godstrafik. Likaså redovisas utförda transporter fördelade på person- och godstrafik vilka i sin tur är fördelade på inrikes och utrikes transporter och, vad gäller godstrafiken, varuslag. Statistiken redogör även för antal och typ av fordon som disponeras för transporterna samt energianvändningen för transporterna. Härtill redovisas vilka företag som varit aktiva och antal anställda i dessa företag fördelade på infrastrukturarbeten samt person- och godstransporter.

I rapporten presenteras helårsvärden i femårsserier samt vissa helårsvärden i historiska sammanställningar från år 1856. Uppgifter om infrastruktur och fordon avser förhållandena den 31 december och uppgifter om trafik, transporter, energiförbrukning med mera avser årssummor. Uppgifter om personal avser medeltal under året.

Objekt och population

Objekt i statistiken är bl.a. infrastruktur, fordon, aktiva företag, trafik och transporter. Populationen är alla infrastrukturförvaltare, trafikutövare och länsstrafikhuvudmän verksamma inom järnväg, spårväg eller tunnelbana i Sverige.

Variabler

Infrastruktur

- banlängd
- banstandard
- korsningar
- energianvändning

Tågoperatörer och infrastrukturförvaltare

- antal anställda för trafik och transporter
- antal anställda för infrastrukturförvaltning och trafikledning

Rullande materiel

- antal fordon
- kapacitet
- ägandeförhållanden

Trafik och transporter

- trafikarbete
- transportarbete
- utbud
- godsmängd
- antal resor
- energianvändning

Statistiska mått

Statistiska mått är antal, summavärden och procentandelar.

Redovisningsgrupper

Uppgifter redovisas i följande tre huvudgrupper infrastruktur, persontrafik och godstrafik. Samtliga uppgifter redovisas i aggregerad form så att enskilda företag, eller deras verksamhet, inte kan identifieras. Undergrupper till dessa huvudgrupper är bland annat trafikerade banlängder, anställda, fordon, trafik och transporter.

Referenstider

Årsstatistiken följer kalenderår.

Fullständighet

Statistiken är fullständig.

B.2 Tillförlitlighet

Tillförlitlighet totalt

Den redovisade statistiken är en totalundersökning med god tillförlitlighet, vissa rapporteringsfel kan dock förekomma.

Osäkerhetskällor

Insamlat material rörande trafik och transporter är inte komplett. Beräkningar och i vissa fall estimeringar har genomförts för att brygga över luckor i historiskt och rapporterat material. Viss osäkerhet förekommer även i uppgifter om persontrafik. Uppgiftslämnarnas metoder för framställande av grunddata rörande resande och personkilometer varierar. Det förekommer även osäkerhet om hur många resenärer som under en resa byter mellan flera tåg. En resenär kan därför i vissa fall räknas flera gånger under samma resa. Detta gäller i första hand kortväga länstrafikresor. Totalnivåerna för antalet resor bör därför betraktas med viss försiktighet, medan uppgifter rörande transportarbete inte omfattas av detta problem. Materialet är dock framställt enligt samma principer för alla rapporterade år, varför tidserierna är konsistenta och jämförbara.

Urval

Bantrafik är en totalundersökning som samlas in med svarsplikt enligt TRAFAFS 2012:3 och har ingen urvalsosäkerhet.

Ramtäckning

God täckning föreligger mellan ram- och målpopulation. Risken för undertäckning är liten, då företagen bedriver tillståndspliktig verksamhet. Undertäckning kan ändå förekomma då fordon tagits ur drift under året eller inhyrts och återlämnats under året samt av personal tillhörande företag vilka i huvudsak verksamma inom annan sektor än populationen (och som därför inte tillhör denna) men som trots detta i mindre omfattning utför arbete åt sektorn.

Övertäckning utgörs av att resenärer kan rapporteras dubbelt då de under samma resa byter tågssystem, det vill säga dels av rapportören för tågssystem ett och dels av rapportören för tågssystem två. I det insamlade underlaget ingår uppgift om antal resenärer som byter system, dessa kan dock i vissa fall vara svåra att urskilja beroende på vilken typ av färdbevis som utfärdats för resan. Det förekommer även viss systematisk övertäckning, t.ex. räknas alltid resor med SL pendeltågssystem som separata resor oavsett om resenären under en sammanhängande resa nyttjat ett annat tågssystem i kombination med pendeltågen eller om resenären för resan endast nyttjat pendeltågen. I det förstnämnda fallet dubbelräknas resenären.

Mätning

Uppgiftsinsamlingen sker via elektroniska frågeformulär som sänds med e-post till namngivna kontaktpersoner hos samtliga identifierade objekt (främst infrastrukturförvaltare, trafikutövare och länstrafikhuvudmän) verksamma i Sverige. Stort arbete läggs ned på att stödja uppgiftslämnare som har frågor om insamlingen.

Svarsbortfall

Påminnelser görs med e-post och senare med telefon. Till slut brukar de allra flesta uppgifter komma in. Bortfall förekommer endast vid insamlande av

uppgifter från trafikutövarna. Bortfallet avser enskilda variabler och effekten för den samlade bilden av järnvägstrafiken är försumbar.

Bearbetning

Insamlade uppgifter genomgår granskning och i vissa fall rättning. Vissa bearbetningar av materialet kan göras om det behövs för att brygga över luckor i grundmaterialet från trafikutövarna.

Modellantaganden

Inga modellantaganden görs.

Redovisning av osäkerhetsmått

Insamlat material rörande trafik och transporter är inte komplett. Beräkningar och i vissa fall estimeringar har genomförts för att brygga över luckor i rapporterat material. Viss osäkerhet förekommer även i uppgifter om persontrafik. Uppgiftslämnarnas metoder för framställande av grunddata rörande resande och personkilometer varierar. Materialet är dock framställt enligt samma principer för alla rapporterade år, varför tidserierna är konsistenta och jämförbara.

B.3 Aktualitet

Frekvens

Statistiken utkommer årligen och samlas i huvudsak även in årligen.

Framställningstid

Framställningstiden är 8 månader från framtagande och utskick av formulär till publicering.

Punktighet

Publicering sker enligt publiceringsplanen, se www.trafa.se. Leverans till Eurostat sker enligt Europaparlamentets och rådets förordning EG 91/2003.

B.4 Jämförbarhet och sam användbarhet

Jämförbarhet över tiden

Tillförlitligheten är god, vissa rapporteringsfel kan dock förekomma. Materialet är framställt enligt samma principer för alla rapporterade år, statistiken är därför jämförbar över tid. Vid användandet av tabell A1 (historisk översikt) rekommenderas att definitionerna jämförs med motsvarande internationella. För att inte bryta tidsserier som sträcker sig från 1856 har inte alla definitioner kunnat anpassas i dessa tabeller.

Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten i statistikrapporteringen är god i och med att EU utfärdat förordningarna EG 91/2003 och EG 1192/2003 som utöver att anvisa vilka variabler som ska rapporteras också fastställer EU-gemensamma definitioner

över dessa variabler. Statistiken är anpassad till dessa förordningar, bland annat är samtliga definitioner och principer för sammanställning av uppgifter harmoniserade med gemenskapens krav.

I tidigare undersökningar har olika varunomenklaturer använts vilka i stort gått att jämföra med NST/R men varit något mer detaljerade. Från och med undersökningsår 2008 har NST 2007 införts vilket påverkar jämförelserna på varugrupsnivå. Den nya varunomenklaturen infördes samtidigt avseende Sjötrafik, Bantrafik och Vägtrafik.

Samanvändbarhet med annan statistik

Definitioner av variabler har gjorts så att möjligheter till jämförelser med andra trafikslag finns. I något fall misstämmer definitionerna mellan trafikslagen, till exempel för begreppet resa.

Sverige följer samma EU-förordning som EU:s övriga medlemsländer. Detta innebär att denna undersöknings resultat går att jämföra med övriga medlemsländers. Definitioner av vad uppgifterna omfattar har i möjligaste mån harmoniserats med internationella definitioner. De uppgifter som Eurostat efterfrågar enligt förordningen presenteras för varje medlemsland i Eurostats publikationer.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

Spridningsformer

Statistiken publiceras av Trafikanalys varje år. Pressmeddelanden ges ut vid varje publicering. Rapporterna finns tillgängliga i pdf-format på Trafikanalys webbplats, www.trafa.se. Även detta dokument, Beskrivning av statistiken, finns på Trafikanalys webbplats.

Presentation

Statistiken redovisas i huvudsak i text, tabeller och diagram. Årsrapporten innehåller dessutom en sammanfattning, definitioner och förklaringar.

Dokumentation

Undersökningen är väl dokumenterad. Detta dokument, Beskrivning av statistiken, uppdateras varje år. Årsrapporten innehåller ett metod- och kvalitetskapitel vid samtliga publiceringar.

Tillgång till primärmaterial

Primärmateriallet förvaras hos Trafikverket i deras databaser. Trafikanalys bantrafikanalytiker har full tillgång till denna.

Upplysningstjänster

Ansvarig myndighet Trafikanalys

Kontaktperson: Johan Bjurström

Telefon: 010 - 414 42 14

Telefax: 010 - 414 42 10
E-post: johan.bjurstrom@trafa.se

Producent **Trafikverket**
Kontaktperson: Lars Sjöberg
Telefon: 010 – 123 31 10
E-post: lars.sjoberg@trafikverket.se

Trafikanalys är en kunskapsmyndighet för transportpolitiken. Vi analyserar och utvärderar föreslagna och genomförda åtgärder inom transportpolitiken. Vi ansvarar även för officiell statistik inom områdena transporter och kommunikationer. Trafikanalys bildades den 1 april 2010 och har huvudkontor i Stockholm samt kontor i Östersund.